

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2011/0431(APP)

3.9.2012

FÖRSLAG TILL REKOMMENDATION

om förslaget till rådets beslut om inrättande av ett flerårigt ramprogram 2013-2017 för Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Föredragande: Tatjana Ždanoka

Teckenförklaring

- * Samrådsförfarande
- *** Godkännandeförfarande
- ***I Ordinarie lagstiftningsförfarande (första behandlingen)
- ***II Ordinarie lagstiftningsförfarande (andra behandlingen)
- ***III Ordinarie lagstiftningsförfarande (tredje behandlingen)

(Det angivna förfarandet baseras på den rättsliga grund som angetts i förslaget till akt.)

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION	5
MOTIVERING	6

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om förslaget till rådets beslut om inrättande av ett flerårigt ramprogram 2013–2017 för Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))

(Särskilt lagstiftningsförfarande – godkännande)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av utkastet till rådets beslut (10449/2012),
 - med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artikel 352 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C7-0169/2012),
 - med beaktande av artikel 81.1 i arbetsordningen,
 - med beaktande av rekommendationen från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A7-0020/2012).
1. Europaparlamentet godkänner utkastet till rådets beslut.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

MOTIVERING

Mål

Den 15 februari 2007 antog rådet förordning (EG) nr 168/2007 (nedan kallad förordningen) om inrättande av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (nedan kallad byrån). Byrån inledde sin verksamhet den 1 mars 2007.

Enligt artikel 5 i förordningen ska temaområdena för byråns verksamhet fastställas genom ett flerårigt ramprogram på fem år. Byråns verksamhet ska utföras inom dessa temaområden. Det fleråriga ramprogrammet är inte ett arbetsprogram. Byråns arbetsprogram antas varje år av dess styrelse inom de temaområden som fastställts i det fleråriga ramprogrammet. Efter önskemål från Europaparlamentet, rådet eller kommissionen enligt artikel 4.1 c och 4.1 d i förordningen kan byrån behandla frågor utanför dessa temaområden, under förutsättning att byråns ekonomiska och mänskliga resurser tillåter det.

Det aktuella fleråriga ramprogrammet (2007–2012) löper ut i slutet av 2012. Det fleråriga ramprogrammet för byrån för perioden 2013–2017 måste därför fastställas, i enlighet med artikel 5 i förordningen.

Flerårigt ramprogram 2007–2012

Den 28 februari 2008 antog rådet beslut 2008/203/EG om genomförande av förordning (EG) nr 168/2007 vad gäller antagande av ett flerårigt ramprogram för Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter för 2007–2012. I artikel 2 i detta beslut fastställs följande temaområden:

1. Rasism, främlingsfientlighet och därmed sammanhängande intolerans.
2. Diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder, sexuell läggning eller tillhörighet till en minoritet, eller på grund av en kombination av dessa skäl (diskriminering på flera grunder).
3. Ersättning åt offer.
4. Barnets rättigheter, inbegripet skydd av barn.
5. Asyl, invandring och integrering av invandrare.
6. Viseringsfrågor och gränskontroller.
7. Unionsmedborgarnas deltagande i unionens demokratiska process.
8. Informationssamhället, särskilt respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter.
9. Tillgång till en effektiv och oberoende rättslig prövning.

Rättslig grund

Den rättsliga grunden för det fleråriga ramprogrammet 2007–2012 var artikel 5.1 i rådets förordning (EG) nr 168/2007 om inrättande av byrån. Denna rättsliga grund kan dock inte längre användas, eftersom det är en rättslig grund i sekundärrätten i den mening som avses i EG-domstolens dom i mål C-133/06. Den rättsliga grunden för det nuvarande förslaget bör därför vara en bestämmelse i fördraget. I avsaknad av andra (mer specifika) bestämmelser bör den rättsliga grunden vara förordningen om inrättandet av byrån (för närvarande artikel 352 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Den ändrade rättsliga grunden påverkar

också Europaparlamentets deltagande, genom att samrådsförfarandet ersätts med godkännandeförfarandet.

Temaområden

Flera aktörer har deltagit i samråd under utarbetandet av det nya fleråriga ramprogrammet. Under juli till september 2011 hördes alla organisationer som deltar i plattformen för grundläggande rättigheter (Fundamental Rights Platform). 108 organisationer deltog i samrådsprocessen, och merparten av organisationerna stöder byråns arbete på de nuvarande områdena och fortsatt verksamhet för byrån, särskilt på området för diskriminering (72 %), asyl och migration (43 %), rasism och främlingsfientlighet (38 %) och tillgång till rättslig prövning (31 %). Ett starkt stöd framfördes för byråns framtida verksamhet på området för sociala rättigheter och social trygghet (44 %). Bland de nya områden som byråns verksamhet borde omfatta nämnde flera organisationer funktionshindrades rättigheter och vikten av fördjupad verksamhet inom de politikområden som tidigare ingick i ”tredje pelaren”.

Byråns styrelse har fastställt följande temaområden:

- a) Effektivt rättsligt skydd, inbegripet tillgång till rättslig prövning.
- b) Brottsoffer.
- c) Rättsligt samarbete.
- d) Polissamarbete.
- e) Invandring och integration av migranter, gränskontroller och visering; asyl.
- f) Rasism, främlingsfientlighet och därmed sammanhängande intolerans.
- g) Integration av romer.
- h) Diskriminering enligt definitionen i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- i) Deltagande i EU:s oberoende ram i enlighet med artikel 33.2 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
- j) Barnets rättigheter.
- k) Information, privatliv och personuppgifter.
- l) Sociala rättigheter.

Kommissionen har föreslagit följande temaområden:

- a) Tillgång till rättslig prövning.
- b) Brottsoffer.
- c) Informationssamhället, särskilt respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter.
- d) Integration av romer.
- e) Polissamarbete, med beaktande av detta områdes särart.
- f) Rättsligt samarbete, med beaktande av samarbetsområdets särart i fråga om brottmål.
- g) Barnets rättigheter.
- h) Diskriminering på grund av ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.
- i) Invandring och integration av migranter; visering och gränskontroller; asyl.
- j) Rasism, främlingsfientlighet och därmed sammanhängande intolerans.

Den europeiska gruppen av nationella människorättsinstitutioner har uppmanat rådet och

Europaparlamentet att beakta följande rekommendationer:

- Den europeiska gruppen förespråkar bestämt att det starkt människorättsrelaterade området med polissamarbete och rättsligt samarbete ska införlivas till följd av sammanslagningen av de tre pelarna och förstärkningen av EU-åtgärderna på detta område genom Lissabonfördraget.
- Den europeiska gruppen stöder den ökade uppmärksamhet som ägnas romer som en sårbar grupp i EU-medlemsstaterna som utsätts för diskriminering och upprepade människorättskränkningar. Detta temaområde bör dock omformuleras för att betona att byråns verksamhet utgår från de grundläggande rättigheterna.
- Samtidigt som den europeiska gruppen godkände inrättandet av Europeiska jämställdhetsinstitutet och dess mandat, förvånas den över att ”kön” tagits bort från förteckningen över skäl till diskriminering i förslaget till flerårigt ramprogram. Den europeiska gruppen är bekymrad över att det fleråriga ramprogrammet inte återspeglar byråns potential att spela en särskild roll i fråga om den oberoende övervakningen av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom EU.
- Med beaktande av att de mänskliga rättigheterna är odelbara och inbördes beroende av varandra, vilket föreskrivs i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och i FN:s människorättsinstrument, bör byråns verksamhetsområde uttryckligen omfatta ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Slutligen har rådet föreslagit följande temaområden:

- a) Tillgång till rättslig prövning.
- b) Brottsoffer, inklusive ersättning till brottsoffer.
- c) Informationssamhället, särskilt respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter.
- d) Integration av romer.
- e) Rättsligt samarbete, utom i brottmål.
- f) Barnets rättigheter.
- g) Diskriminering på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.
- h) Invandring och integration av migranter, visering och gränskontroller samt asyl.
- i) Rasism, främlingsfientlighet och därmed sammanhängande intolerans.

Föredragandens ståndpunkt

Föredraganden anser att byråns fleråriga ramprogram för perioden 2013–2017 bör och kan formuleras tydligare. Föredraganden anser i likhet med plattformen för grundläggande rättigheter, byråns styrelse och den europeiska gruppen för nationella människorättsinstitutioner att byråns verksamhetsområde uttryckligen bör omfatta sociala rättigheter och att byrån bör spela en särskild roll i fråga om den oberoende övervakningen av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder. Temaområdet för integration av romer bör också omformuleras. Föredraganden välkomnar samtidigt införlivandet av diskriminering på grund av kön i rådets förslag – alla områden som anges i artikel 21 i stadgan om de grundläggande rättigheter bör omfattas i byråns

verksamhetsområde. Begreppet diskriminering på flera grunder bör också uttryckligen nämnas och införlivas.

Föredraganden beklagar djupt den bristande enigheten i rådet beträffande införlivandet av de föreslagna nya temaområdena polissamarbete och rättsligt samarbete i brottmål i det nya fleråriga ramprogrammet. Efter Lissabonfördragets ikraftträdande har polissamarbete och rättsligt samarbete i brottmål blivit en ingående del av EU-rätten och omfattas därför av byråns verksamhetsområde. Föredraganden är också bekymrad över rådets ståndpunkt, som hindrar ett konstruktivt bidrag när det gäller att stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna inom EU.

Sist men inte minst oroar sig föredraganden över rapporterna om att flera medlemsstater i rådet försökt att utesluta diskriminering på grund av tillhörighet till en nationell minoritet från temaområdena. Föredraganden anser att denna strävan är oacceptabel och erinrar om att Europeiska unionen bygger på värdet med respekt för de mänskliga rättigheterna, däribland rättigheter för personer som tillhör minoriteter (artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen).

Under andra omständigheter skulle föredraganden uppmana Europaparlamentet att inte godkänna förslaget i syfte att hitta en bättre lösning. Byrån behöver dock nya temaområden att arbeta med för att kunna garantera kontinuitet i arbetet. Om inget nytt flerårigt ramprogram har fastställts i början av 2013, kan byrån endast arbeta på specifik begäran av en institution (artiklarna 4.1 c och 4.1 d i förordningen) och inte på eget initiativ.

Mot den bakgrunden föreslår föredraganden att Europaparlamentet ska godkänna det nya fleråriga ramprogrammet i slutet av 2012. Fram till dess hoppas föredraganden att kommissionen ska utvärdera och föreslå en översyn av byråns uppgifter, verksamhetsområden och arbetsmetoder under 2013 för att garantera att stadgan om de grundläggande rättigheterna övervakas och genomförs effektivt. Föredraganden förväntar sig att rådet ska vara villigt att i det sammanhanget godkänna införlivandet av polissamarbete och rättsligt samarbete i brottmål i förteckningen över temaområden och uppmanar rådet att uttryckligen ange detta.